

Concentració dels arxius notariais de Catalunya

La «Real Academia de Buenas Letras de Barcelona» s'ha preocupat sempre del foment de totes les manifestacions de cultura de Catalunya, en especial del recull y conservació d'aquells documents que constitueixen los testimonis gloriosos del nostre historial, axí com també totes les manifestacions gràfiques o artístiques de les diverses civilitzacions que'ns han precedit en la vida nacional.

Una de les principals fonts d'estudi per la coneixensa y reconstitució de la nostra terra catalana, se troba en los arxius. Apart dels existents en aquesta capital y en algunes ciutats importants de Catalunya, molts altres arxius comarcals o regionals son dispersos en petits nuclis y tinguts reclosos en llocs a voltes de desfavorables condicions per a la bona conservació dels documents y en complet estat d'abandonament per algunes corporacions; altres completament inassequibles als estudiosos per l'impediment de la clausura monàstica, y bon nombre en poder dels Notaris, els quals, a més de la responsabilitat, troben en llur custòdia perjudicis per arrendament obligat de lloch necessari als manuals més moderns.

Per això aquesta Academia, el fi de la qual es l'estudi de l'Historia y literatura de Catalunya, en primer lloch, sense trascurar totes les altres manifestacions culturals, ha treballat en tots moments per evitar la destrucció d'aquest patrimoni rebut dels nostres avant passats, hont se conserven les executories de nostra noblesa com a poble que ha tingut tan rellevant personalitat en èpoques anteriors de la nostra Historia.

A tal fi va fer, en Febrer de 1921, gestions prop del senyor Delegat d'Hisenda de Barcelona don Rafel d'Eulate a fi de que gran nombre de documents procedents de les ordres monàstiques qu'eren dipositats en l'arxiu d'Hisenda d'aquesta ciutat, desprovehits de tota utilitat administrativa actual, fossin traslladats al nostre Arxiu nacional català, co-

negut per Arxiu de la Corona d'Aragó. Tantost obtingut lo transllat, nomenà una comissió per a que en sa representació donés les més complides gracies al dit senyor d'Eulate, com així ho feu, pregantli ensemps de que quan dit senyor ho cregués oportú se dignés acordar lo transllat dels altres documents de la mateixa procedencia encara allí existents.

També l'Academia, en Febrer de 1921, s'interessà per a que l'Arxiu procedent del antich convent de Sant Johan de Jerusalem, actualment en poder de les monges de la dita ordre en llur convent de Sant Gervasi, fos translladat al edifici del Seminari Conciliar, hont ja existia l'arxiu de la Comunitat de Preveres de la dita ordre de Sant Johan de Jerusalem. A aytal fi pregà l'Iltre. Senyor Bisbe de la Diòcesis que's dignés ordenar lo dit transllat, per a que, cessant així son caràcter de clausura, fos assequible als estudiosos recercadors.

Emperò aquesta Academia ha tingut una atenció y cura especial en treballar per a que tots els arxius notariais anteriors al segle XIX que actualment se troben escampats per diverses notaries de Catalunya baix la custodia de Notaris arxivers, passin al Arxiu General de la Corona d'Aragó, hont ordenats y catalogats puguin ésser d'utilitat als estudiosos y recercadors de la nostra Historia.

A aytal fi elevà al Excm. Senyor Ministre de Gracia y Justicia en data de 28 de Juliol de 1921 lo document següent:

EXCMO. SR.

Esta Real Academia, que siempre se ha distinguido por el cultivo de la Historia, Lengua y Literatura Catalana, no sin olvidar ni un momento el de la Castellana, y que ha procurado a toda hora evitar la destrucción de cuanto hace referencia al patrimonio espiritual que nos legaron nuestros mayores, a V. E. humildemente acude hoy, en de-

manda de que los archivos notariales que, en la actualidad, se hallan diseminados en Cataluña bajo la vigilancia de Notarios archiveros, pasen, los anteriores al siglo XIX, de poca utilidad material para sus encargados, a lugares seguros, ya dispuestos para ello, y no se hallen expuestos a desaparecer, bien por cambios de residencia, bien por incuria de los sitios en que se tienen guardados, bien por fallecimiento del encargado de su custodia. Hoy día estos documentos tienen una utilidad inapreciable para el estudio de las costumbres y de los adelantos industriales y artísticos de los pueblos. Por causas múltiples, su desaparición sería lamentable, pues es parte integral de nuestra historia.

Hay más: en la mayoría de los casos, estos archivos constituyen un engorro para los Notarios archiveros y salvo rarísimas excepciones prestan utilidad a los estudios de investigación.

Por esto, y sólo por esto, esta Real Academia se dirige a V. E. en súplica de que ordene que los diversos fondos notariales que aún hoy día existen en distintas localidades de Cataluña y que se hallan en la actualidad bajo la custodia de los Sres. Notarios archiveros, sean divididos y todos los volúmenes que puedan considerarse de interés histórico, como v. g. los anteriores al siglo XIX, vayan a ocupar lugar adecuado y seguro en el Archivo de la Corona de Aragón, quedando al amparo del Cuerpo de Archiveros y Bibliotecarios, quienes formen índices y los coloquen en forma que sirvan en adelante para utilidad de los estudiosos. Con ello a nadie se perjudica y en cambio se contribuye a la pública cultura de nuestro Principado.

Gracia que espera esta Real Academia de la bondad de V. E., cuya vida guarde Dios muchos años.

Barcelona, 28 de Julio de 1921.

El Presidente, *F. Carreras y Candi*. — El Secretario, *J. Givanel y Mas*.

EXCMO. SR. MINISTRO DE GRACIA Y JUSTICIA.

Aquest document ha quedat en tramitació en el Ministeri de Gracia y Justicia, y en el mes de Setembre ha passat a informe del Il·ltre. Colegi Notarial del Territori de l'Audiència de Barcelona.

Concurs de la "Real Academia de Buenas Letras de Barcelona"

Aquesta Academia s'ha vist honorada per prestigioses entitats y persones particulars ab l'oferta de premis al millor desenrotllo d'alguns temes relacionats ab l'alta missió cultural qu'ella persegueix, y per a que arriuin a noticia dels estudiosos ha acordat publicar lo present:

CARTELL

I

PREMI DE MIL PESSETES, ofert per l'*Excm. Ajuntament de Barcelona*, a la millor monografia sobre un punt de la Historia política o social de Barcelona.

Condicions especials. Los treballs que aspirin a aquest premi hauràn d'estar escrits en llengua catalana, y presentarse abans del 1.er de desembre de 1922. L'Academia designarà entre sos membres lo Jurat calificador.

II

PREMI DE CINCH MIL PESSETES, ofert per lo Degà-President y la Junta Directiva del *Il·lustre Colegi de Notaris del Territori de l'Audiència de Barcelona* a la millor «Monografia històrica del Colegi de Notaris de Barcelona y del Notariat català en general; son origen, desenrotllo y influencia exercida per aquell, tant en la regulació